

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego E.S.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Prokuratora Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.,

wydaje opinię o zasadności zarzutu protestu, co jednak nie miało wpływu na wynik wyborów.

UZASADNIENIE

Pani E.S. pismem z dnia 17 lipca 2020 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) wniosła do Sądu Najwyższego protest wyborczy przeciwko ważności wyborów przeprowadzonych w dniu 12 lipca 2020 r.

W proteście zarzuciła, że „na skutek wydania zaświadczenia, o prawie do głosowania w dniu 28 czerwca 2020 r. oraz w dniu 12 lipca 2020 r. w obwodzie miejsca pobytu w wyborach Prezydenta RP, na jednej kartce i pozostawienia tego zaświadczenia przy pierwszym głosowaniu w OKW nr [...] w W. przy ul. [...] została pozbawiona prawa głosu w drugiej turze wyborów”.

Prokurator Generalny RP przedstawiając swoje stanowisko w sprawie zasadności protestu wyborczego wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP reguluje ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. 2020, poz. 979; dalej: u.wyb.2020). Zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, w zakresie w niej nieuregulowanym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019, poz. 684 ze zm.; dalej: k.wyb.).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Jakkolwiek żaden z przepisów Kodeksu wyborczego nie wymaga, aby osoba będąca członkiem obwodowej komisji wyborczej posiadała określony zasób wiedzy z zakresu prawa wyborczego (zgodnie z art. 182 § 4 k.wyb. osoba będąca kandydatem na członka obwodowej komisji wyborczej: 1) musi mieć ukończone 18 lat w dniu zgłoszenia; 2) może zostać zgłoszona do komisji na obszarze województwa, w którym stale zamieszkuje), to jednak nie może ulegać wątpliwości, że członkowie obwodowych komisji wyborczych winni znać zasady prawa wyborczego i czuwać nad ich przestrzeganiem w toku procesu głosowania i ustalania wyników tego głosowania w obwodzie. Taki wniosek wypływa zresztą wprost z treści art. 185 § 1 pkt 2 k.wyb., zgodnie z którym do zadań obwodowej

komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie należy czuwanie w dniu wyborów nad przestrzeganiem prawa wyborczego w miejscu i czasie głosowania. Protest wyborczy E.S. wskazuje na nieprawidłowości w pracy Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w W., która nie zastosowała się do obowiązujących procedur. Nie zwrócono bowiem uwagi, że w jednym, integralnie stanowiącym całość dokumencie znajdowało się zarówno zaświadczenie uprawniające do udziału w głosowaniu w wyborach Prezydenta RP tak w pierwszej turze w dniu 28 czerwca 2020 r., jak też w drugiej w dniu 12 lipca 2020 r. Zatrzymanie przez członka właściwej obwodowej komisji wyborczej dokumentu zawierającego oba zaświadczenia zasadnie uniemożliwiło wnoszącej protest oddanie głosu w drugiej turze wyborów Prezydenta RP.

Na podstawie art. 323 § 2 k.wyb. wyrażono więc opinię, że zarzut protestu jest zasadny, ale pozostawał on bez wpływu na ważność wyborów.